

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โลกได้เปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นโลกาภิวัตน์เพราะอิทธิพลของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลักดันให้สังคมโลกกลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมเศรษฐกิจแบบเสรี รวมทั้งประเทศต่าง ๆ เกิดกระแสประชาธิปไตยอย่างรุนแรง ปรากฏการณ์เช่นนี้ทำให้หลายประเทศต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อคงสภาพการพัฒนาประเทศของตน (วรเดช จันทรศร, 2543)

นอกจากนี้โลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง เสมือนกับเมื่อเชื่อนยักษ์ใหญ่แตกจะทำให้เกิดการแพร่ขยายความรู้แลโน ฮาว (การจัดการขยายไปทั่วโลก) และระบบ ICT ได้กลายเป็นปัจจัยแพร่สะพัดจากอเมริกา ยุโรป ซึ่งเป็นเสมือนจุดศูนย์กลางของอำนาจเทคโนโลยีสารสนเทศแพร่ขยายมายังนานาประเทศ (จีระ หงส์ลดารมภ์, 2555, น. 120)

นอกจากประเทศต่าง ๆ จะได้รับอิทธิพลของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างเป็นพลวัตจากการก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่แล้วประเทศ กลุ่มต่าง ๆ ในโลกยังมีการรวมตัวกัน เพื่อสร้างความร่วมมือของแต่ละประเทศ เช่น การรวมตัวของพลเมืองประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียน เมื่อเกิดการรวมตัวกันแล้วจะต้องเตรียมตัวและตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวกัน เป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นการสร้างสังคม ภูมิภาค ให้พลเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันฉันทามติมิตรในครอบครัวเดียวกัน และก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดี บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา (ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์, 2555)

ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกสมาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงถูกดึงไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจการเมืองโลก อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุนี้จึงส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน และนับวันยิ่งจะทวีความรุนแรง ขึ้นเรื่อย ๆ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแม้จะก่อให้เกิดผลดีกับประเทศหลายประการ โดยเฉพาะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

ระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและมลพิษต่าง ๆ นอกจากนี้การที่เข้าไปร่วมเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยนโยบายเปิดประเทศของไทยและกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ (ชะลอ วณภูติ, 2542, น. 12)

อิทธิพลดังกล่าวได้ส่งผลโดยตรงกับการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งระบบราชการทุกส่วนของประเทศถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงมีอาจมองข้ามกระแสของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัว เนื่องจากระบบราชการที่มีประสิทธิภาพย่อมนำประเทศไปสู่การพัฒนา (วรเดช จันทรศร, 2544, น. 5)

การแก้ปัญหาบริหารงานและพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ โดยมากประเทศที่มีลักษณะการปกครองในรูปแบบของรัฐเดี่ยว ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย เป็นภารกิจที่รัฐบาลกลางต้องเข้าไปดำเนินการแต่ด้วยรัฐบาลกลางไม่อาจเข้าไปดำเนินการเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยลักษณะบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งท้องถิ่นจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความเป็นอยู่ประจำวันของประชาชน หากท้องถิ่นดำเนินการเองจะมีผลดีมากกว่าให้รัฐบาลกลางดำเนินการ รัฐบาลจึงได้กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น ดังนั้น หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบในระดับต่าง ๆ จึงต้องเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ โดยมีภารกิจหลักในการบริหารองค์การเพื่อพัฒนาและจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาตอบสนองความต้องการของประชาชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นของตน (ชะลอ วณภูติ, 2542, น. 12)

ในทางปฏิบัติตามหลักของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น รัฐบาลกลางจึงมีอาจเข้าไปควบคุม แทรกแซง หรือบังคับบัญชาการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างตรงไปตรงมา ส่วนกลางจึงได้แต่เพียงการควบคุมท้องถิ่นและการทำงานของท้องถิ่นให้เกิดความชอบทางกฎหมาย หรือเป็นไปตามหลักที่เรียกว่า “การกำกับดูแลทางปกครอง” (La Tutelle Administrative) แต่ส่วนกลางก็มีความจำเป็นที่จะต้องทำให้เกิดความเป็นแบบแผน ในเชิงนโยบาย และการสร้างมาตรฐานในการบริหารงานพัฒนาและการจัดบริการสาธารณะในภาพรวมของประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดสภาวะการกระจัดกระจายและความไร้ทิศทางของกระบวนการบริหารปกครอง (Ungovernability) ซึ่งการควบคุมดังกล่าวจะต้องมีการปรับบทบาทหน้าที่การบริหารของส่วนท้องถิ่น ผ่านการมีบทบาทร่วมกับรัฐบาลกลาง โดยการวางกฎเกณฑ์โดยส่งผ่านนโยบายของรัฐบาลกลาง แต่กระบวนการส่งผ่านดังกล่าวมีอาจกระทบในเชิงบังคับสั่งการ แต่จะเป็นการผ่านเครื่องมือต่าง ๆ คือ หนึ่งเชิงโครงสร้าง (Structural Instruments) เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่โครงสร้างองค์การ (Reorganization) คือ การสร้างกลไกการประสานความร่วมมือกัน การโอนอำนาจและการกระจาย

อำนาจ (Devolution and Decentralization) การสร้างเงื่อนไขกฎเกณฑ์ และการกำกับตรวจสอบ (Regulation and Oversight) การจัดระบบชั้นของการปกครองท้องถิ่น (วสัน เหลืองประภัสร์, 2553, น. 78-80)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานในระดับมหภาค ที่รับนโยบายจากรัฐบาลกลางโดยตรง ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับภูมิภาคหรือเรียกว่าระดับจุลภาค ซึ่งเป็นหน่วยที่รับนโยบายเพื่อนำมาสู่หน่วยงานต้องหาแนวทางหรือกำหนดมาตรฐานการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติรับนโยบายที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและให้บริการ และดูแลประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านระบบสาธารณสุขปโภคสาธารณสุขการโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาคนสังคมคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน ด้านการพัฒนาการเมือง การบริหารจัดการที่ดีและการให้บริการสาธารณสุขสารสนเทศ ด้านพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการกีฬา ด้านพัฒนาการศึกษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านพัฒนาการพัฒนาเศรษฐกิจ อาชีพและรายได้ (แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบล)

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การบริหารปกครองในระดับท้องถิ่นนั้นว่ามีความสำคัญและเป็นรากฐานของการพัฒนา กระทรวงมหาดไทย หน่วยงานผู้กำกับดูแลกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อม และเล็งเห็นถึงปัญหาในระดับท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการจัดการประชุมคณะทำงานเตรียมความพร้อมของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับนำไปปรับใช้ในการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนาท้องถิ่นภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันและมีแผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 5 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และได้มาตรฐานสากล เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบบริหารจัดการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีสมรรถนะสูงความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนและอนุรักษ์ไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตที่มีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมศักยภาพและความสงบเรียบร้อยของชุมชน

ทั้งนี้ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 นับระยะเวลา 2 ปี แต่จากข้อมูลพื้นฐานและรายงานการดำเนินงานโดยทั่วไปที่ผู้วิจัยได้สำรวจคือกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา นั้นยังไม่มีความพร้อมในการที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเต็มที่เพราะการดำเนินงานยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการที่จะปฏิบัติตามแนวยุทธศาสตร์ ทั้ง 5 ด้านในข้างต้น นอกจากนี้ทรัพยากรบริหารอัน ได้แก่ 4 M อัน ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร ยังไม่มีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติตามแนวยุทธศาสตร์ฯ หากมีการถ่ายทอดจากส่วนกลางลงมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ รองรับนโยบายเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารงาน และพัฒนาต้องเตรียมความพร้อมที่จะ ขับเคลื่อนนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับรัฐบาลกลาง ก็คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มอบลงมายังกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ ในทุกภาคส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายของตนเองและมีอิสระในการดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ การพัฒนาท้องถิ่นของตนภายใต้กรอบของกฎหมายนั้น แต่ในกระบวนการขับเคลื่อนที่สำคัญผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นในระดับรากหญ้า ก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ท้องถิ่นเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่า และให้เกิดประสิทธิผล อย่างมีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขปัญหาตอบสนองความต้องการของประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีการดำรงชีวิตของประชาชนทัดเทียมกับนานาประเทศที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชัยภูมิ เพราะจังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดที่ทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับต้น ๆ เป็นจังหวัดที่ลักษณะเด่นด้านประวัติศาสตร์ มีประเพณีอันเก่าแก่ที่สืบทอดมายาวนานเหมาะในการที่จะส่งเสริมในด้านอัตลักษณ์ให้กับประเทศต่าง ๆ ได้เรียนรู้ รับรู้ถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดชัยภูมิ และด้วยพื้นที่เป็นเส้นทางผ่านที่สำคัญทางการคมนาคมที่เชื่อมระหว่างจังหวัดต่าง ๆ เมื่อประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดชัยภูมิ จึงมีความจำเป็นที่

จะต้องเร่งพัฒนาและเตรียมความพร้อม ในทุก ๆ ด้าน เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เป็นองค์กรในระดับท้องถิ่นที่มีความเข้าใจบริบทของพื้นที่ของตนเอง ที่ดูแลเป็นอย่างดีสามารถเข้าถึงทรัพยากรและเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน พัฒนาและเตรียมความพร้อมในการที่จะให้พื้นที่ของจังหวัดชัยภูมิ มีความพร้อมในเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 แต่ทั้งนี้การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ต้องอาศัยความพร้อมและความเข้มแข็งขององค์กรในด้านการบริหารจัดการกับทรัพยากรที่มีในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการเทคนิคที่ใช้ในการบริหาร การส่งเสริมด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการเงินงบประมาณการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อให้องค์กรมีความพร้อมในการปรับเปลี่ยนให้ทันตาสภาพแวดล้อม และสิ่งสำคัญคือการบริหารนั้นต้องเน้นหลักของการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและหน่วยงานใกล้เคียง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาและหากลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ที่เหมาะสมกับการบริหารเพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ และกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยนำมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ โดยหวังว่ากลยุทธ์การบริหารที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการบริหารพัฒนาขับเคลื่อนองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิให้เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

1.2.2 ปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลสู่ประชาคมอาเซียน

1.2.3 รูปแบบปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.3.2 เพื่อสร้างรูปแบบ และพัฒนาปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน บริบทการบริหารแนวทงงานโยบายการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาการบริหารองค์กรให้มีความพร้อมในการจะทำให้้องค์กรมีความพร้อมในการจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 นั้นจากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และได้กำหนดเป็นสมมุติฐานเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนประกอบไปด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ 5 ด้านด้วยกัน คือด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านการจัดการทุนมนุษย์ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยแบ่งออกเป็นด้านประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ จำนวนทั้งหมด 115 แห่ง

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาในเชิงปริมาณ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบและการพัฒนา ดังนั้นการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อสนเทศที่สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ได้แก่ วิธีการในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัยจึงได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ปัจจัยกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความ

เกี่ยวข้อง และจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยรายละเอียดจาก การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เขียนและสรุปไว้ในส่วนของกรอบแนวคิด บทที่ 2 ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
3. ปัจจัยด้านการจัดการทุนมนุษย์
4. ปัจจัยด้านองค์การแห่งการเรียนรู้
5. ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ทั้งนี้เมื่อทราบถึงกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 2 เป็นการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อสร้างรูปแบบและพัฒนากลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อยืนยันรูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนา

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 2 ระยะ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 และประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในระยะที่ 2 ดังนี้

ระยะที่ 1

1. ประชากร ฝ่ายบริหารสมาชิกสภาฯ พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ ทั้งหมด 6,324 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาฯ พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 727) จากประชากรทั้งหมด 6,324 คนได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน

ระยะที่ 2

1. กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อยืนยันปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่อาเซียน จำนวน 16 คน เลือกโดยวิธีแบบเฉพาะเจาะจง

2. กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยวิธีการทดลองใช้รูปแบบที่สร้างขึ้นทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

3. กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 3 เพื่อยืนยันรูปแบบกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนการดำเนินการในลักษณะการระดมย่อย (Focus-group Discussion) โดยใช้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาคมอาเซียน และนักวิชาการ จำนวน 17 คน

1.5.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการดำเนินการ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2560

1.5.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นกรอบและแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นตัวแปรออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.5.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งเป็นกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 2) ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
- 3) ด้านการจัดการทุนมนุษย์
- 4) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 5) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.5.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ กลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

“การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” หมายถึง อำนาจหน้าที่และแนวทางการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนโดยอาศัยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

“ประชาคมอาเซียน” หมายถึง ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามการเตรียมความพร้อมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการร่วมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

ยุทธศาสตร์ที่ 1 หมายถึง การส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และได้มาตรฐานสากลเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 หมายถึง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบบริหารจัดการของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีสมรรถนะสูง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 หมายถึง การส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนและอนุรักษ์วิถีซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 หมายถึง การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสู่การเติบโตที่มีคุณภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 หมายถึง การส่งเสริมศักยภาพและความสงบเรียบร้อยของชุมชน

“องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ” หมายถึง หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยกฐานะเป็นเทศบาล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2596 (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546) ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 155 แห่ง

“ฝ่ายบริหาร” หมายถึง นายกองคการบริหารส่วนตำบล รองนายกองคการบริหารส่วนตำบล ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น

“ฝ่ายสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล” หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนในการควบคุม ดูแลและพัฒนาท้องถิ่นของตน

“พนักงานส่วนตำบล” หมายถึง ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ

“พนักงานจ้างส่วนตำบล” หมายถึง พนักงานจ้างตามภารกิจตามสัญญาจ้าง 4 ปีที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามคำสั่งของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชัยภูมิ

“ประชาคมอาเซียน” หมายถึง ประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ASEAN หมายถึง ชาติในประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย

ลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ไทย และเวียดนาม รวมกลุ่มกันเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง 2) ประชาคมเศรษฐกิจ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

“รูปแบบ” หมายถึง แบบจำลองปัจจัยกลยุทธ์กลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

“กลยุทธ์การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล” หมายถึง เทคนิค วิธีการที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อันได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นเลิศ กระทั่งมีความพร้อมในการรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง เทคนิคหรือเครื่องมือของผู้บริหารใช้สำหรับบริหารองค์การ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและการประเมิน ผลเชิงกลยุทธ์ ซึ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน องค์การและส่งผลให้องค์การมีประสิทธิภาพ

2. ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทาง และการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์การ ผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นแรง ผลักดันให้การบริหารองค์การประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะพิเศษ (Charismatic Leadership) กว่าบุคคลปกติ ดังนี้ ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูง มีความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ มีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต มีวิธีการคิดเชิงปฏิวัติ และมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ

3. ด้านการจัดการทุนมนุษย์ หมายถึง สิ่งที่ทำให้้องค์การบรรลุเป้าหมายตามกลยุทธ์ที่วางไว้สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เพราะทุนมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดขององค์กรทุนมนุษย์เป็นทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลโดยประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ หรือความชำนาญ (Skills) ความสามารถ (Abilities) ตลอดจนประสบการณ์ (Experiences) และองค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องสามารถดึงลักษณะพิเศษหรือที่เรียกว่าทุนมนุษย์ ของบุคคลออกมา โดยกระบวนการจัดการทุนมนุษย์ อันได้แก่ การสรรหาพนักงานที่มีสมรรถนะสูง การพัฒนาพนักงาน การรักษาพนักงานที่เก่งไว้หากการปฏิบัติเป็นไปตามกระบวนการ ทุนมนุษย์ในองค์กรจะเป็นทุนมนุษย์ที่ทรงคุณค่าและจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จได้

4. ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่มีโครงสร้างที่เหมาะสม มีความคล่องตัวสูง มีความอิสระในการทำงาน และมีความยืดหยุ่นในการทำงานโครงสร้างแบบองค์ เพื่อให้การทำงานเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กรที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนในองค์กรตระหนัก

และเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กรมีบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมการทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา มีการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ในตัวของบุคคล สู่บุคคลอื่นในองค์กร มีการจัดเก็บความรู้ที่เป็นระบบโดยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การจัดสรรหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน คนในองค์กรหรือทีมงาน เพื่อต้องการให้ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อก่อให้เกิดสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างคนและองค์กรได้อย่างแท้จริง และผลักดันให้คนในองค์กรได้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจขององค์กรรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นและลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการทำงาน ทุกคนในองค์กรต้องรวมตัวกันเป็นทีมงาน เพื่อผลึกกำลังและศักยภาพในการแก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

1.7 ประโยชน์ที่จะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้คาดถึงประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัย

1.7.1 ได้ทราบปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.7.2 ได้รูปแบบปัจจัยกลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.7.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ซึ่งได้แก่ กลยุทธ์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน